

Dr. tudor által...
Egyes fogakat is...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

szépek...
szépek...
szépek...

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK,
Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intendőek

Bérmintelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

XI. évfolyam. 1884.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen napokon, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán	
küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisort egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetisort 20 kr.

Debreczen. Hétfő, február 11.

29. szám.

A három trubadour.

(T.) Voltam én valamikor regényíró is, és azt tapasztaltam, hogy sokkal praktikusabb dolog kritikusnak lenni. Az elméleti irodalmárok egy raja nekem jött, s a mit én egy évig vagy fél évig írtam, egy huszonnégy óra alatt agyonra kritizálták. S hozzá az a gőg, az az arrogancia, melylyel fölünyüket igyekeztek kimutatni. Az a nyegleség, és kiméltlenség, melyet egy-egy tejfűlős száju újdondász, némesak írántam, hanem érdemekben megőszült írók íránt tanusított. Hanem persze, ha nekik kellett volna regényt írni, azt se tudták volna, hogy kezdjék el. Meg is kísérlette közülök egy-kettő, de olyan fiaskóval, hogy másodsor már nem igen volt kedve hozzá fogni.

Mikor az irodalom terére léptem, azt kérdezte tőlem egyik tapasztalt író ismerősöm: Aztán van-e erős idegzete? Ha erős idegzete nincs, itt halálba kergetik az embert. Akkor halt meg a három Zilahy egymás után. De hát nekem erős idegzetem volt; krikusaimtól nem is igen retráltam, nem is azért hagytam el a szépirodalom terét (s talán még nem is egészen) mert ők riasztottak el onnan, hanem azért, mert szépirodalomból még mindig nem lehet édes hazánkban megélni. A ki a kritikustól megijed, azért van, mert nem érez magában elég erőt arra, hogy velük megküzdjen birjon, de a ki magában ezt az erőt érzi, arra nézve a kritika csak buzdítás.

Hát ha most már egyenemely ellenzéki lap azt hiszi, hogy mert Szilágyi Dezső, Horánczky és Apponyi Albert a Tisza kormányát és pártját dühös kritika alá vették, hát hogy most már a Tisza kormányának és a szabadelvű pártnak vége, akkor ugyan nem ismeri a csiziót: mert hogy a Tisza kormány még ma is áll, talán éppen az eféle buzdításoknak köszönhető; mert hiszen régi dolog: hogy az emberi erélyt az e féle támadások megkétszerezik, és nagy hadvezé-

reket gyenge ellenségek nem teremtettek még soha.

Ha az irigység, düh és rígalom nem ereszt ki az ő mérgét ennyire Tisza Kálmán ellen, bizony-bizony aligha merném állítani, hogy Tiszát még ma is a miniszterelnöki székből látók, mert hiszen mindenki tudja, hogy nincs rászorulva, s hogy nem egyszer akart már megszabadulni a teherből: ámde úgy volt vele, hogy a hányszor még a csataménről leszállt, mindig újra és újra támadtak, mindig újra és újra riadót fújtak, hogy ismét lovára kellett pattania: nem tartozván azok közé a vezérek közé, kik ilyenkor szoktak elszaladni, sem azok közé a tiszték közé, kik háboru előtt kvétálnak. Ha tehát az ellenzék és sajtoja azért támad és kiméltlenkedik, hogy Tiszát elriassza, éppen az ellenkezőjét éri el, még humanitási szempontból is. Mert ha azt akarná is mondani Tisza: ám lássuk hát hogy mire mennek?

Tegyünk hát kedvükért valamit: olyigazságtalan és méltánytalan támadások után mint amilyen a Szilágyi és konzor-tesz uraiméké volt, aligha jöhetne kedve az ilyesmikre; annál inkább nem pedig: mert ezekből a támadásokból újabb és újabb bizonyítékok merit, hogy az ipszék még mindig nem kormányra valók, mert a tárgylagosság helyett még mindig a vak düh és a fékezhetetlen uralomvágy vezeti őket, ami pedig nem elég az üdvösségre: mert hogy Tisza valakiért lemondjon, valaki elől visszavonuljon, annak a valakié nem szó-pöfötegnék; nem egy önmagával eltelte képzeltgőnek; nem egy szabadelvű álarozot öltő ultramontánnak és agrarius jezsuitának, hanem igaz embernek és higgadt kormányférfiúnak kell lennie. Ilyenkor pedig a kormányzás után lihegő ellenzéki vezérek közt ma még nem látunk, csak szó-gymnasztákat; igazságtalan bírótak és álcázott népharátokat: ámde olyanokat kikre az ország kormányát nyugodt lelkiismerettel bízhatók, nem látunk. Látunk nagyszájú kritikusokat, de ha egy-

nagy munka előállítására kerülne velük a sor, csakhamar azt tapasztaltatnók: hogy a haragüntés mestersége nem hajdu kezébe való.

Nem mondjuk később nem mondjuk idővel, de ahoz, hogy az ország dolgait intézzék, amennyire egy egy hetvenkedő kritika után itélni lehet, még a három trubadur egyikének sincs kellően benőve a fejelágya.

— A horvát bán Bécsben. Khuen-Hédervári gr. horvát bán ő felsége ma délután 1 órakor hosszabb kihallgatáson fogadta. Khuen-Hédervári gróf Kálnoki gróf külügy-miniszterrel is hosszasan értekezett; mire a bán a közös pénzügyminiszteriumba ment.

— A képviselőház szombati ülése rövid volt. Verhovay mentelmi joga ellenvetés nélkül felfüggesztetett. A kérvények mind-ében a kérvényi bizottság javaslatai szerint intéztettek el. A hétfői ülésen a pénztári számadás megvizsgálása, a Brazíliával kötött szerződés s a honvédségi laktanya ügyei lesznek napirenden.

— A bécsi kivételes állapot. A Theobald-utcai fegyházba, mely különben védelmi állapotba van helyezve és egy zászló-alj mérnökari esapat által tartatik megszállva, naponként hoznak be ugyanis egy-egyeket, a kik egy ugyanazon módu revolvellel, stilettekkel, dynamit-szelenczékkel és táskákkal vannak rendszeresen felszerelve. Ugy látszik tehát, hogy a rendőrség csakugyan egy szervezett anarchistamozgalomnak van nyomában. A kivételes rendszabályokhoz hozzájárult most legeslegesükségesebb: a rendőrközögek megszaporítása. A kivételes rendszabályok által pouverja tán több is van a kormányoknak, mint a mennyi kell; de a hatalom használatára közege nem volt elég. Most megszaporították a bécsi rendőrséget közel 400 emberrel.

Gróf CZIRÁKY JÁNOS.

Gróf Cziráky János tárnokmester szombaton reggel 9 órakor Lovas-Berényben elhunyt. Körülette volt egész családja, mely már napok előtt rettegett e csapástól. A gróf mintegy 8-10 nappal ezelőtt meghűtötte

nehezen mozdult; az udvarban megállt egy percig, — mintha lélegzétvételre volna szüksége.

Oh, az a leány! Az a leány! Az aggodó anyának szemei előtt lebeg még most is az a pillantás, melylyel az ifju nő elhagyta az apai házat.

Hátul a műhelyben erősen kalapáltak, csörömpöltek. Senki sem vette észre a látogatót. A Bucsiek lakására szolgáló ajtó is csak a második csöngetésre nyílt meg. Az anya és leánya szemközt álltak.

Némán lehajolt az ifju nő s megcsókolta anyja kezét.

— Hát nincs eselédetek? — kérdezte Balogné kissé megütközve.

— Elküldtem — válaszolt a fiatal asszony fagyosan. Megakarom szolgálni a kenyeret, a mit megesszem ennél a háznál.

Az anyának szívében nyílt át minden szó s nem mert tovább kérdezősködni. Még csak azt sem mert kérdezni: „Hát mit mond hozzá férjed?”

A férj? Oh arról nincs szó az egész harmadfél óra alatt, míg az anya ott van. Balogné várja, hogy talán majd bejön; de nem jött be. Egyszer már a nyelve hegyén forog az anyának, hogy megkérdezi; hanem aztán mégis jobbnak véli, hogy hallgat s leányára bizza, hadd hozza az elő.

A szobában, a merre körültekint Balogné, mindent rendben talál, a butorok, a képek, tükrök minden szépen letörülgetve, egy porszemet, egy pelyhet nem láthatni sehol, az edény a konyhában, a tányérok, poharak fénylenek a tisztaságtól. A fiatal asszony maga sem lompos, nem hagyja el magát. Ha oly nagyon boldogtalan volna talán még sem törődne úgy a renddel, tisztasággal, gondolja az anya s ez a gondolat felbátorítja aggodó szívet.

magát; és ennek következtében csakhamar aggasztó mérveket öltött a tüdőbaja, melyben régóta szenvedett.

Cziráki és Dénesfalvi gróf Cziráky János magyar kir. főtárnokmester, a főrendiház alelnöke, ő es. és ap. kir. Felsége valóságos belső titkos tanácsosa és aranykulcosos híve, az aranygyapjas rend loagaja, a Szent István rend és a pápai Gergely rend nagy keresztese, a vaskorona rend másodosztályu lovagja, a magyar közélet legismertebb alakjai közé tartozott.

Fényes családból származott, mely már a 12-ik században II. Béla alatt virágzott. Szegedi a családot az erdélyi Cziráki családból származtatja, de Lehoczky szerint a család C y r i a c u s nevű őstől vette nevét; — a dénesfalvi praedicatorum a család egy zalamegyei birtokától vétetett. A grófi czimet (első) Cziráky László esász. és kir. ezredes nyerte III. Károlytól. A család egyik őse volt Cziráky Mózes kir. határbiztos az osztrák-stájer és magyar határ szabályozásnál II. Rudolf alatt; mint causarium regaliium director írta irta alá a bécsi békét. Ennek fia volt Ádám, a judiciorum octavaliium ülnöke. Emennek fia, báró Cziráky Mózes, kinek László nevű fia nyerte a grófi méltóságot.

Gróf Cziráky Lászlónak dédunokája gr. Cziráky Antal, Lovasberény, Dénesfalva és Kenyeri ura, ki háromszor nősült (gróf Illés-házy Julia, gróf Bathányi Mária és özvegy báró Walterskirchen Karolina) nagy szerepet vitt a közéletben; nagyfontosságú közjogi munkákat írt, melyek közt, legnevezetesebb az 1851-ben megjelent Despectus juris publici regni Hungariae, mely munkát 1848 előtt a censura miatt nem tehethe közzé. Gróf Cziráky Antal 1827-ben lett országbíró, Fehérmegye főispánja és a pesti egyetem elnöke.

Második házasságából született 1818. december 29-én gróf C z i r á k i János.

A fiatal gróf igen gondos neveltetésben részesült; magasabb tanulmányait, a mi a fiatal mágusok közt akkor ritka eset volt, az egyetemen végezte, még pedig oly fényes sikerrel, hogy sub auspiciis regnis tette le a jogtuzori szigorlatot, a miért az akkori és Ausztriában most is divó szokás szerint, brilliánt gyűrűt kapott ajándékol.

A közszolgálatba 1839-ben lépett mint aljegyző Sopronmegyében; 1840-ben a magyar udvari cancelláriánál lett fogalmazó; 1842-ben a kamarási méltóságot nyerte; 1843-ban udvari titkárrá neveztetett ki és ilyen minőségben vett részt az 1843-iki országgyűlésen a főrendi tábla tanácskozásai

Megszokja sorsát, belenyugszik, folytatja tovább gondolatait a jó asszony. — Hiszen ő is belenyugodott, pedig ez a Zsuzsika mennyivel erősebb lelkű, mint ő volt. Aztán férje is mily másféle... Megszokja, bizonyosan megszokja.

De mégis ez a komor, hideg, fagyos tekintet sehogy sem tetszik az anyának. Ő mégsem volt ilyen házassága harmadik napján. Nem bizony. Az ő szemei nem voltak ily szárazak; sirt, busult, de azért úgy szeretett volna odaborolni férje nyakába. Vajjon mit érezhet most leánya? Mit érzett, mikor férjével először lépett be ide?

Ugy megzavarodik a szegény asszony könnyei előtörnek s jó darab ideig folyvást csak zsebkendőjét emelgeti szemeihez.

— Csinosan be vagytok rendezkedve leltem, — szólal meg aztán.

Már harmadszor vagy negyedszer rá keritette a sort erre a megjegyzésre. Mikor ő férjhez ment, nekik nem volt ám ennyi sok szép holmijok, szegényesen kedték, füstös lábában adták föl az asztalra a vastag ételt s egy kis vaskályhán a szobában melegítették a vacsorájukat.

— Ugy bizony, nekünk nem volt ilyen uri módunk. Jól mehet a mesterség falatok, ugy-e?

— Nem tudom, — felelt a fiatal asszony közönyösen.

— De hát... hát...
— Az anya csodálkozik, hogy leánya még azt sem tudja.

— Nem nézünk be a műhelybe? — szól aztán, mikor már menni készül.

— Ha úgy tetszik, — válaszol a fiatal asszony hidegen.

Balogné még sem akar ugy elmenni, hogy vejét ne lássa. Csakhogy a műhelyben nem látja ám, hanem meglátja a kávéház

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Hogy tette boldoggá Balog Mihály uram a leányát.

— Elbeszélés. —
Írta:
Vértesi Arnold.
(Folytatás.)

Reszketve, hidegen huzódik az odább s úgy látszik, mintha ki akarna ugroni a koscsiból. A völégény megszégyenülve, boszusan vonja vissza karját. Az eső egyhanguan verdesi a kocsai ablakait, homályosan pislog be a lámpa világa s az egymás mellett ülő pár ismét komoran hallgat.

Végre megáll a bérkocsi, otthon vannak. A völégény kiszáll s kissé ugyan neheztelve udvariasan nyújtja a kezét menyasszonyának. Bucsí János tudja, mi a gavallér tempó.

Karon fogva átvezeti nejét mind a három szobán, s megmutat neki mindent s megkérdezi, meg van-e elégedve a butorokkal?

Biz ez nem afféle ócska limlom, mint Balog Mihály uramuál láthatni, hanem mind csupa válogatott butor darab. Bucsí János azt hiszi, hogy egy grófné is ellakhatnék itt. De annak a sápadt, hideg teremtménynek nincs egy dicsérő szava, egy nyájás mosolya.

— Zsuzsika, rózsám, hát rám se néz? — tör ki végre a panasz.

A menyasszony hallgat és elfordítja a fejét.

— Zsuzsikám, — próbálja újra édeskesen a völégény s karja újra átöleli a remegő derekát.

Aztán tovább megy bátorsága, ajkai a leány ajkait keresik; egy csókot nyom a vonakodó ajakra.

A menyasszony megrázkodik. Undor, harag tükröződik sápadt arcán, de oly világosan, hogy a Bucsí János szemei is láthatják.

— Zsu... Zsuzsikám!
A szó elhal ajkán; hej! pedig másszor milyen beszédes tud lenni. Ingerülten kezd föl-alá járni mind a három szobán végig.

A menyasszony mogorván ül egy sarokban, két kezét ölébe eresztve, a völégény pedig sétál, egyre sétál, néha-néha nagyokat dobantva lábával a pallón. Kívülről folyvást behallatszik az eső egyhangú csepegtése. Bent csak a fali óra ketyeg s Bucsí János csizmái ropognak.

Az óra egyet üt, aztán kettőt is üt, a fiatal pár még ébren van, a menyasszony a sarokban ülve, a völégény ingerülten föl s alá sétálva.

Aztán üt az óra hármát is; de már akkor nem sétál ott Bucsí János, hanem a „két oroszlánya“ kávéházban issza a csásját s hallgatja a hárfás leányokat, egyiknek meg is csipkedti az oreczáját, aztán rá? is keservesen a notáját:

„Végig mentem a körösi temetőn.“
Hajnál felé végre haza vetődik. Kissé bizony tántorog a lába, a feje is szörnyű nehéz; de jobb így. Ha az asszonynak is így kell, hát legyen így. Bucsí János nem bánja. Eb, a ki bánja.

Mormogva, düllöngözve jön be a kapun.
— Hol a feleségem?

A Laci inasnak van anyi esze, hogy nem eresztje be urát ilyen állapotban a menyasszonyához, hanem lefekteti hátul a műhelyben, a hol majd kialussza mórát.

Harmadnap meglátogatta leányát Balogné. Remegő szívvvel lépte át a küszöböt; vajjon mit fog hallani, mit fog látni? Keze úgy reszketett a kapu kilincsén, lába oly

kör.
megvizsgálva
ártalmatlan
szer,
és
NEK,
legelő és jóté-
sal bir. Józe
feket. A Chio-
nektől számta-
használati uta-
magolás 20 kr.

ortára
4.
k intenzendők.)
égyez. „a sze-
Prágá-
minden neve-
kiföldön.

ban és itt az egyházi ügyek felett kifejtett vitában a catholikus álláspontot védte. 1845-ben a kir. tábla elnöke lett (baro tabulae), de részvételt az 1847-iki országgyűlésen is.

A márcziusi napok alkalmával az országgyűlés tanácskozásaitól visszavonult és főleg bírói tevékenységre szorítkozott. A bírósági ülések megszűnése után Pozsonyba vonult vissza, de 1849. február havában átvette ismét a kir. tábla elnökségét.

Mint eszázári biztos Windisgraetz herceg által a pesti egyetem és a budai műegyetem ügyeinek vezetésével bízott meg. A eszázári seregek kivonulásával azonban ő is birtokaira vonult vissza.

1849. április 14-én mosonmegyei kormánybiztossá nevezetett ki, majd báró Wohlgenuth hadtesténél lett es. kir. hadbiztos, utóbb ugyanilyen minőségben herceg Liechtenstein hadtestéhez tétetett át és azt a déli megyékbe kísérte. 1849. augusztus havában kerületi főispánná nevezetett ki és ilyen minőségben szervezte Pozsony, Sopron, Mosony és Vas megyék hatóságait. Amint azonban osztrák képviselők küldtek Magyarországra, lemondott állásáról.

1850-ben a pesti főúrvényszék elnökévé nevezetett ki, de ezen állásáról is lemondott 1854-ben, mert a kormány germanisálta a bíróságokat is, osztrák bírákat nevezett ki, a német nyelvet tette hivatalos nyelvévé, és behozta az osztrák polgári törvénykönyvet.

A közéletben hosszú szünet után csak 1860-ban, az októberi diploma után, kezdett ismét szerepelni és ekkor nagy feltűnést keltett a primási ebéden mondott felkészítője.

Ez évben lett országbíró és e tisztségében nagyon mellette volt annak, hogy bizonyos korlátozások mellett a törvényes állapotok helyreálljanak. Miután ez nem hagyott jóvá, 1861-ben lemondott állásáról, de főispánná nevezetett ki, átvette Fehér megye ügyeinek vezetését és e minőségében résztvett a főrendiház tárgyalásain. Nemskára az 1861-iki országgyűlés berekesztése után kérelmezte, hogy mentse fel Fehér megye ügyeinek vezetésétől és 1862-ben a főispáni méltóságról lemondott. 1865-ben Cziráky halála után, az októberi diploma után, kezdett ismét szerepelni és ekkor nagy feltűnést keltett a primási ebéden mondott felkészítője.

Ez idő alatt a főúrvényszék címzet kapta és 1868. óta aranygyapjas rend lovagja.

Ezenfelül 1853. márczius 16-ika óta a Magyar Tudományos Akadémia igazgatótanácsának tagja és az igazgatók legidősebbike volt.

Végül meg kell említenünk, hogy az elhunyt, mint buzgó catholicus, nagy szerepet vitt a catholicus autonomia ügyében megindult mozgalomban és az e célból összehívott előkészítő congressuson a püspöki párt egyik vezére volt. A Szent-István társulat, a catholicus könyvkiadó intézet szintén egyik legbuzgóbb tagját és hosszú éveken át volt elnökét gyászolja az elhunytban.

Cziráky János gróf a legújabb időben ismét alelnöke volt a főrendiháznak, Mailáth

ablakában az utca tulsó sarkán. Ott könyökölve harmad magával s rakosgatja a dominóköveket.

A jó asszony nem tudja, szóljon-e erről otthon az urának; hanem azt hiszi, jobb lesz mégis nem szólni. Tán nem is történik az a dolog oly gyakran, amár furesa biz az, hogy már harmadnap a lakadalom után nincs otthon a fiatal férj. Rosz jel, nagyon roszt jel. Mihály nem cselekedte ezt; ha el is ment vasárnap a kávéházba, de nem lebzelt ám ott hétköznap. Na ezen segíteni kell.

Nagy kedve volna Balognának visszamenni s jól megmosni a vöm uram fejét, a hogy megérdemli; de ki tudja, mikor vetődik haza? És holnapután ugvis vasárnap lesz akkorára ebédre igérektek Zsuzsi, meg a férje: akkor majd szólhatni velök.

Az anya készül is erősen arra a vasárnapra; hanem mikor megérkezik az új pár az a János olyan levertnek, olyan kedvtelennek látszik és olyan alázatosan forgóldik a felesége körül s mintha bocsánatot akarna kérni tőle, olyan félve kedveskedik neki, akkor biz isten megcsik rajta a Balogné jó, anyai szíve.

Ej hiszen talán nem is cselekedte, csak éppen akkor egyszer, — gondolja magában a jó asszony.

De Zsuzsikával még is beszélni fog a dolog felől, azonban majd csak ebéd után. Isten örizzen, hogy megcsik rajta az ebédet!

Balog Mihály uram nem olyan nagyon könyörületes, csak hogy egészen más dolog az, a miben ő fölakkadt.

— Enyje, János, de rettenetes gyászvitéz lett belőled, hiszen ha feleséged keményen rád néz, hát mindjárt a szoknyája mögé bujusz.

Bucsi János ugy tesz mintha mosolyogna, de nagyon savanyúnak látszik az a mosoly. Mindenkép észrevehetni rajta, hogy oda van a régi jó kedve. Az apósa biztatására danol ugyan egy nótát, aztán még egy másodikat is, de olyan keserveset, hogy az öreg azt mondja rá:

— Hagyd abba, János. Nem szeretem az ilyen koldus nótákat.

György halála után, midőn a ház addigi alelnöke, Szögyény-Marich László, a ház alelnökévé nevezetett ki, a ház újra Cziráky Jánost ajánlotta ő felségének kinevezésére.

Cziráky volt a magyar főrendiház leg-állandóbb és legbuzgóbb tagja; a nyilvános ülésekben úgy, mint a bizottságokban az ő typicus egyénisége kiegészítő részét látszott képezni e szervezetnek, a melynek küszöbön álló reformját nem is érte meg.

Szereplése a főrendiház kebelében sokkal ismertebb, sem hogy részletezésre szorulna. Csak azt említtük fel, hogy a legutóbbi időkben történetekben is főszerep jutott neki.

Neve a nyilvánosság előtt utolszor a minapi bécsi utja alkalmából emlegetett, melyre vonatkozólag visszatérte után állítólag még maga adott felvilágosításokat némely hozzá közelebb álló politikai személynek.

Családi élete a legboldogabb volt. Nejevel, Dezasse Luiza Erzsébet Katinka grófnővel 1845. febr. 1-én kelt egybe, és a házasságból két fiú és több leánygyermek maradt, akik Csekonics, Almásy, Eszterházy családokkal rokonultak. Egyik fia, Béla a főrendiház jegyzője, a delegációban is szerepet játszott, állandóan érdeklődik a közügyek iránt, az országos tüzoltószerkezett elnöke és nem rég mint a megyei főispánság jelöltjét emlegették.

Vidéki levél.

Nagy Kálló 1884. febr. 10.

Tekintetes szerkesztő ur!

Sajnálattal juttatom a t. közönség tudomására, hogy a nagykállói járásbírósg tekintélyét csorbító „névuntázó” Heffer Frigyes azon hivatalbeli írások s hogy első ízben az ibrányi ref. papot Tóth István, mint a ref. papok özvegyei számára keservesen lerakott nyugdíjalapengyártásként szedte rá 100 forint orejég s hogy másodikzi terve (600 forintra ásitó igénye) emiszarúriusának ügytelensége folytán dugába dől. Heffer (mint mint minap megirtant önkényesen vallotta be roppant bűnt — természetesen (mint ügyes ember) az „enyhitő körülmények”-re való tekintetből. Heffer igen művelt fiatal ember, egy baja volt t. i. az, hogy semmi baja nem volt, mert mint ügyes „zűrű”-es (titkos ügyvéd) jól táplálkozott s minthogy a jó táplálék jól fluielamokat kivív, jól ivott, miniatúr kiadásban lucullusi traktákat csapott s így a „Donec eris felix multos numerabis amicos” római próféta megzafolhatatlan paragrafus szerint bonviván barátainak száma nőttön nőtt, mert egy kissé rátárt ember volt s így sokat adott a tömjénezésre, hát mi természetesebb mint az, hogy mindig kitett magáért és pedig akkor is, midőn a bugyillaris kávéjában rémséges éjszaka koromsötétsége kavargott s egy piczuli csillag sem oszlatta a rémitő homályt. Az „Aufschreiben”-re! kifejezés gyakran reszketett dalra s műkedvelői előadásra termett, szózatok ajakán, mely megjegyzendő, hogy H. a nagykállói műkedvelőknek szemé fénve volt, vagyis a legügyesebbike. S ha még arra is rá gondolk,

Ebéd után az anya előveszi leányát: nincs valami panasz? — Nincs.

— De hát az uraddal... meg vagy elégedve az uraddal?

— Az urammal? Kérdezték azt akkor, mikor engem férjhez adtak?

Az anya elémul. Az ifjú nő komoran lesüti szemét.

— De hát látod, lelkem, — kezdi hosszú szünet mulva sohajtva az anya, — ha már az isten úgy végezte... ha az ember együtt él... mégis csak jobb barátságban, békességben élni, mint pörpatvarban. No mond hát édes lelkem, mi bajotok volt? összezördültetek?

— Nem, nem zördültünk össze.

Az anya fejét csóválja.

Him. Hát aztán gyakran megszokta azt cselekedni Jani, hogy ott tölti az időt a kávéházban?

— Nem tudom édes anyám.

— Nem tudod, hogy az urad otthon van-e vagy csavarog? — kiált föl bámulva, megdöbbenve az anya.

— Nem, édes anyám, nem tudom, nem is keresem, nem is bánom.

Jéghidegen hangzanak azok a szavak s bosszusan húzódnak össze a sűrű fekete szemöldökök. Az anya szívét félelem tölti be.

— Szerenesetlen! te talán még most is... Nem meri kimondani gyanuját.

— Nem? Ugy-e, édes leányom nem? A becsületes asszony tudja kötelességét, a mire megesküdt az isten színe előtt.

— Tudom, anyám.

— No majd beszélék az uraddal is, — igyekszik megnyugtanni leányát Balogné.

— Nem szükséges anyám.

Akár szükséges, akár nem szükséges, Balogné bizony beszél. A veje meg is hallgatja türelmesen, meg is köszöni szépen, kezét csókol anyósának s nagyot fohász-kodik:

— Isten látja a lelkeket, hogy csak szerelemből vettem el a Zsuzsikát.

(Folyt. köv.)

hogy képesített telekkönyvezető volt s hogy négy szép gyermeket s egy jó feleséget sülyesztett a legnagyobb nyomorúságba: erős természetünk dacára sirva fakadunk, mert az elzúllott élet tulajdonosa — kellő önmérséklet korlátai közt — boldogulhatott volna s nem sokára telekkönyvezetővé léptették volna elő s most — fájdalom! — csak az jut eszébe: „Tempora dum fuerint nubila — solus eris!” „A jaj istenem! de magamra maradtam” felsohajtás vonja el tőle a nyugodalmat, lelke nyugodalmát, mely nélkül rosszhajító fát sem ér az ember élete. T. szerkesztő ur! Levelem a melletti tanuskodik, hogy egy nem szatirikus, de oktató levél s hogy a „rossztól óvás” jelszavam, könyörgésem. Ebből sok ember tanulhat s lelkemből óhajtom, hogy tanuljon is. (H. Nyiregyháza fogoly.)

Lehetetlen hallgatással mellőznöm Nagy-Kálló jelesei tekintélyes részének azon tervét, mely szerint a küszöbön levő követválasztások alkalmával dr. Kállay Zoltán szolgabíró (a nagyhirű Kállay Ödön fia miniszteriális ex-fogalmazói) léptették fel s ugyanazon párt a mostani képviselőt (Kállay Jánost) szolgabírói hivatal elnyerésében hathatósan segíteni.

Nagy-Kálló környékén a „nyírvi”-esek csapóják a szélesre áított kanális felvetett iszapja (ma-holnap) az itt tavaszkor dühöngő epeláz, moosarláz s több ily kellemetlen nyavalyának kezére fog dolgozni. No de aztán nem lesz Kálló vidékénél egészségesebb hely.

P. I.

Napi hírek.

— A felolvasó kör végleges megalakulását már semmi sem akadályozza többé. Az előkészületek teljesen befejeztettek, s a Szűcs István ur elnöklése alatt tegnap tartott értekezlet áttevőideálta a kiküldött bizottság által készített alapszabály tervezetét, melyben lényegtelen módosításokat tett. Az alapszabályokat volt alkalmunk egész terjedelmében közölni. Most már csak az alakulásra felhívó közgyűlés napjának közzététele s megtartása van még hátra. Ez a legközelebbi napokban megtartatik, s akkor aztán az üdvös dolgokra hivatott „felolvasó kör” megkezdí működését. — E helyen említtük fel azt is, hogy a felolvasó kör részéről egy felhívás fog megjelenni a közönséghez intézve. Ebben kéri fogja a kör a közönséget, hogy alapító, pártoló és működő tagok belépjen. Az alapító tag egyszerűenkorra csak 10 forintot a pártoló és működő tag pedig három évi kötelezettséggel évenként egy forintot tartozik fizetni. E felhívás nemcsak a férfiakhoz lesz intézve, hanem a hölgyekhez is, mert a tagok sorában ezek is igen szívesen láttatnak, sőt a kör a működő tagok sorában is szívesen üdvözli a hölgyeket. Nem kevésbé fogja emelni az érdeklődést az a körülmény, hogy a tagok a felolvasásokhoz állandó belépti jeggyel fognak birni. És ha a debr. felolvasó kör látogatottak lesznek, — a miben pedig nem lehet kétség, — mint a nagyváradiaké, akkor bizony az állandó jeggyel bírók nagy előnnyel bírnak. A szép jövőjü kör iránti meleg pártfogásra előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

— A debr. casino szép nagyterme jut eszünkbe, midőn a fenti sorokban a felolvasó kör tegnap értekezletéről írunk. Eszünkbe jut pedig azért, mert a tegnapi értekezleten szóba jött, hogy hol tartassanak meg a felolvasások. Több helyiségről volt szó. Legalkalmasabbnak azonban a város háza nagyterme, vagy a casino nagyterme mutatkozik. Ez utóbbi még inkább, melynek falai között már annyi nemes eszme fogamzott meg s nyert megtestesülést. Meg vagyunk győződve, hogy az esetre, ha a felolvasó kör a casinót megkeresi azon célból, hogy a casino nagy termét engedjék át felolvasási célokra is, e kérelemnek a legteljesebb szíveséggel fog hely adni. E hely körülben az, mely legtöbb biztosítékot nyújt arra, hogy a felolvasások díszes helyen nagy közönség előtt, s nagyszámú hölgyek részvételével legyenek megtarthatók.

— A honvédegyetl tegnap gyűlést tartott a Podmaniczky házból levő helyiségben, mely alkalommal több belügyek elintézésén kívül betöltött a Mészáros László eltávozásá folytán megüresedett alelnöki szék is, Sebess György választván helyébe. A bálozni szerető ifjúságot pedig az a hír érdekelheti különösen, hogy az öreg honvédek a márczius 15-diki ünnepélyt táncmulatsággal kívánják egybekapcsolni s erre tegnap rendező bizottságot is alakítottak. Ugyancsak ez alkalommal szóba került egy honvéd önképző-szegélyző-és-temetkezési egyelet eszméje is, mely Budapestre már megtestesülésre jutott. Némelyek a főváros-hoz való csatlakozás mellett nyilatkoztak, mások ellenben attól önállóan óhajtanak ez életrevalónak látszó egyelet létre hozni. A gyűlés azonban nem hozott ez alkalommal végleges határozatot.

— A főiskola köréből. Az akadémián a második félére ma és holnap tartatnak meg a beiratások s már szerdán megkezdődnek az előadások. Szorgalmat és sikert ki-

vánunk az ifjúságnak e második semes terhez.

— Az álarczos bál tegnap látogatottság és látványosság tekintetében is, de mulattató voltánál fogva is fölötté állott az utóbbi időben rendezett ilyenü mulatságoknak. A páholyok oly nagy kellendőségnek örvendek, hogy tegnap szívesen adtak volna egy-egy páholyjegyért 6-8 frtot is, de nem lehetett kapni, mert elkaptokták s ezáltal a páholyban egy egy kis rövid időre igen intelligens közönség is megjelent. A kik nem juthattak be a bohóságok megtekintésére, azok vigasztalódhatnak a febr. 24. tarsang utolsó vasárnapján rendezendő „Bolonok estéje”-vel. A tegnapi álarczos bál alkalmából a „Bika” nagyterme zsufozásig megtelt, s ugy 10 óra tájban az álarczosok tarka serege botorkált a közönség között. A csinosabbaknak akadt udvarlója párosával is, a szellemesebbek csiklandós megjegyzéseit megkaczagták, s az ügyesek tánczát figyelemre méltatták. A díjakat éjjel tájban osztották ki. A 24-én tartandó „Bolonok estéje” még sokkal mulattatóbb lesz, mert erre ugy tudjuk, hogy nagyobb előkészületek lesznek a rendezőség körében.

— Sembery István csegei birtokának elárveréséből nem lett semmi. Ezen birtokot ugyan is, mint írunk e hó 9-én akarták árverelni, mely árverésre városunk is küldött meghatalmazottakat. Sem Kisujszállás, sem Büszörmény nem képviseltette magát, hanem ennek dacára igen sok árverelő jelent meg. Az árverést egy butor kereskedő czég — Dózsa testvérek — kérte 4000 frt követelés miatt. Ezen czég követelése negyedik helyen volt betáblázva, s utána kecskeméti lakos Brachfeldnek van bekebelezve, vagy 40 ezer frtja. Brachfeld ugy okoskodván, hogy ha a birtok eladatik, ne ki majd nem jut semmi, az árverés napján kifizette a Dózsa testvéreket s így a követelést kiegyenlítettén, az árverés beszünttetett.

— Összehasonlító statisztika. A f. év jan. hó 20-dikától jan. hó 26-ig terjedő 111-ik hetében Budapestben született 254 gyermek, elhalt 240 egyén. — Debreczenben szül. 34, elhalt 30. — Pozsonyban szül. 37, elhalt 32. — Kecskeméten szül. 42, elhalt 39. — Aradon szül. 30, elhalt 27. — Temesvárt szül. 26, elhalt 20. — Nagy-Váradon szül. 23, elhalt 22. — Kassán szül. 20, elhalt 21. — Sz. Fehérvárt szül. 22, elhalt 14 egyén.

— Helyreigazítás. A debr. iparos ifjak bálja alkalmával a felülfizeték névsorából tévedésből kimaradt Dobschorb József ur, ki is 2 frtot volt szíves adományozni: mit is ezenel helyreigazítunk. A rendezőség.

— Az Ónody-Szeffert ügyben a nyír-egyházi törvényeszk az ügyészeti vádálá-helyezési indítvány elvetésével az eljárás t b e s z ü n t e t t e. Indokolta e határozatát a következőkkel: Szeffert főügyészi helyettes a megtámadás által nem akadályoztatott a tárgyalás folytatásában; a fenyegetés hivatalos helyiségen s eljáráson kívül történt s veszélyesnek nem minősíthető; erőszak bűntette tehát nem forog fenn, becsületsértés iránt pedig indítvány nem tétetett, de miniszteri felhatalmazás nélkül nem is tehető.

— Erdekes örökösödési pörrel tudósítják lapunkat Földesről. Néhány földművelő család körében, melyek 48 élt nemesi jogokkal bírtak, hagyomány útján élt azon homályos tudat, hogy az ő elődeik birtokosok voltak B. pusztán (mely közel fekszik Debreczenhez, délfele) és l évvel ezelőtt egészen véletlenül, érdekes módon egy földesi özvegy paraszt asszonynak az is tudomására jött, hogy azon pusztát a jelenlegi birtokosok csak zálogjogon birtokolták az ő egyenes elődeiktől. Nosza az asszonynak sem kellett több, egy pár hét alatt fölizzgatta az egykor B. t birt hat család minden ivadékát, kik ma Sárádon, Péterszegen, de legnagyobb részben Földesen laknak. Ha per — ugymond — hadd legyen per. Előkeresték a mester gerendákról a régi avult iratokat, elmentek a váradi káptalanhoz s kiváltották onnan a szükséges okmányokat, fiskális fogadtak a fővárosi, ösmert nevű Tompa Antalt, ki, ha részökre dől a per, szép summa pénzen kívül, a pár ezer holdat tevő pusztának tizedrészét kapja honorariumként. A zálog idő két év múlva letelik, akkorára tehát jobbra vagy balra el kell dölni az ügynek. A földesiek szentül hiszik, hogy az övék az igazság. Nem is sajnálják a pénzt. Hiszen a földesi lelkész kocsisának szavai szerint ki szinte a felperesek közé tartozik, „olyan temételen sok föld az, hogy ki se lehet mondani.” Kiváncsiak vagyunk a pör kimenetelére.

— Köszönetnyilvánítás. Josinezy báró 5 frtot kegyeskedett ajándékozni Tiszay Iza árvalány számára, mely összeget e mai nap a takarékpénztárba számára betettem. Továbbá az árvalás részére 1 fazék zsirt, Sik Lajosné urnő szinte 1 fazék zsirt, hurkát, és sertéshúst küldött. Fogadják érte az árval névben hálás köszönetemet. Kaecovicné.

— Az alföldi takarékpénztár részvénytársaság Debreczenben, tegnap tartotta meg évi rendesközgyűlését, s ez alkalommal felolvastatván az igatóságnak multévről szóló jelentése, az tudomásul vétetett, s az igazgatóságnak a felmentvény megadott. A köz-

gyülés az nyereség fe az 1883-ik tól kezdve.

— Es helybeli poányát F a r t á r elé R o — Hosszu az igaz sze

— A tósága szon alkalommal el. A vállat tét tett a haladásáról sul. Az épí kás foglalk tekkel hal

— G géde J e k nap óta v Kálmán ez nuke és ta gel helyi több napig tanak.

— H közöljük a joghallgató nagyremén után a mu éves korá nuló pály a derek ifj a viruló s jósoita s b pártatlan s nek gondo magára, m féle próme otthon ese ifjut, ki ig tektől viss szerettek: tegségek e lá. Utolsó t a t. S az lék, rokon ifju meggy mar minde zott, vessé eg megköm ifju nagy.

Mély bana lesújtott e rain! Nem az elhuny reaz főis. Louise, eg Pollagh S alá a te — Tem Nagy-Péte s a na Csiky kése fog tésen festü mia hallga szorukat h

— A szombat s hete s uja össze, ugy 2000-et tu ki könyve tését, — igen sokat mint beiz nek fel b a később nek kötele sére. Köz s pöntéke gében az

— A levő eszm „kibiciz mitotta: társaságba gassabb, gedélye b a 3288 hiszi — elő 3288. ban” — misokat azt meg casinó sz kártyát, és megfo „sechserl a cassáb

— felügyel hogy a b gyár ber lassa a s gyár ber ban is ve zelés má meg fog delt sajta van reá, ében oly szág figy

— d. e. eg pész vizs képesítés vasut iga tezett sz Spelitz megtalál

gyűlés az igazgatóság által ajánlatba hozott nyereség felosztást elfogadta; és ennek folytán az 1883-ik évre szóló szelvényeket mai naptól kezdve 7 forintba váltandja.

— **Esküvő.** Wertheimer Márton helybeli polgár kedves szeretetreméltó leányát Fannya kisasszonyt holnap vezeti el a társaság elöljáróihoz. A menyasszonyt holnap vezeti el a társaság elöljáróihoz. A menyasszonyt holnap vezeti el a társaság elöljáróihoz.

— **A Debreczeni-nánási vasút igazgatósága** szombaton délután ülést tartott, mely alkalmalomban több kisebb belügyek intézettek el. A vállalkozó társaság képviselője jelentést tett a folyamatban levő munkálatok előhaladásáról, mely örömmel vétett tudomásul. Az építkezésnél ez idő szerint 100 munkás foglalkozik, s a vasút kiépítése gyorsléptekkel halad előre.

— **Ghyezy altábornagy** és szárny segéde Jekelfalussy Lajos őrnagy, kik tegnap óta városunkban időznek, gróf Csáky Kálmán ezredes, és a gúti vadásztársulat elnöke és tagjai kíséretében holnap kora reggel helyi vaspályán Gutra utaznak s ott főbb napig tartó vadsertés vadászatot tartanak.

— **Halálozás.** A legmélyebb részvétellel közöljük a gyászhitet, hogy Thóth Gyula joghallgató, Thóth Ferencz főiskolai tanár nagymenyű fia, hosszú kínos szenvedés után a múlt éjjel jobb hazába költözött, 21 éves korában. Az élet tavaszán, mikor tanulói pályáját mármár megfűtötte: zárult be a derék ifjú földi pályája. A jeles tanulóknak a viruló ifjúknak mindenki a legszebb jövőt jósolta s kívánta, hiszen a példátlan jó fiú páratlan szeretettel csüggték mindig szülei-nek gondos szemei, hiszen ő is úgy vigyázott magára, míg más ifjú él az élet sok minden-féle örömeinek, neki csak egy öröme volt, élt otthon csendesen szüleinek, barátjainak. S az ifjút, ki így elvonulva, magát minden élvezetektől visszatarthatva élt, kit annyian becsültek, szerettek: még sem kímélte meg a kínos betegségek egész sora, nem a kérelhetetlen halál. Utolsó végtelen betegsége 3 hónapig kínozta őt. S az erős lelkű ifjú türelmet, szülei, rokonok, barátok imádkoztak a szenvedő ifju meggyógyulásáért. Az utolsó napokban már minden szerető szív csak azért imádkozott, vessen véget kínjainak a jó Isten. Az ég megkönyörült, véget vett a szenvedő ifju nagy kínjainak, a halál elragadta... Mely bánatára anyai jóknak, de különösen a lesújtott családnak. Béke lengjen áldott porrain! Nemes lelke lebegjen közöttünk! — Az elhunyt család gyászjelentését Thóth Ferencz főiskolai tanár és neje szül. Pollagh Louise, egyetlen fiók Emil és nagyanyja özv. Pollagh Sámuelné szül. Blázy Alviná irták alá a távol levő rokonok nevében is.

— **Temetése** holnap délután 3 órakor Nagy-Péterfi 351. szám háztól lesz, — s a nagytemplomban a gyászbeszédet Csiky Lajos hittanár a főiskola lelkésze fogja tartani. — Az ifjuság a temetésen festületlenül vesz részt, s a jogakademia hallgatói, s a jogászsegélyző egyesület közorukat helyeznek a koporsóra.

— **A kölcsönös segélyző egyesületnek** szombat vasárnap volt második beüzemelési hete s újabban is mintegy 1000 forint gyűlt össze, úgy hogy az egyesület vagyonára már a 2000-ot túlhaladja. Eddig 528 egyén váltotta ki könyveskijét és teljesítette heti beüzemelését, — jóllehet az aláírottak közül még igen sokan nem fizettek be. Új tagok, valamint beüzemelési csak február végeig vétettek fel bűntetéses kárjára nélkül a későbbben jelentkezők február 2-dikától lesznek kötelezve a büntetéses kárjára fizetésére. Kölcsönösre előjegyezni lehet szerdán s pénteken 3-4 órakor a Iparbank helyiségében az igazgatóság szobájában.

— **A ferblíjárték felett** folyamatban levő eszmecsere alkalmából egy gyakorlott „kibiciz”, és lapunknak jó barátja kiszámította: hogy egy hat személyből álló ferblíjtársaságban 20 kárjára korlátolt legmagassabb „vizi” és csak dupla visszahívás engedélye mellett egyetlen egy cassabába 3.288.120 forint 60 krajcér lehet. — A ki nem hiszi — mondja szakemberünk — ám vegyen el 3.288.120 forintot és 60 krajcér, „hatosokban” — a jelenleg forgalomban levő sok hamisokat nem szükség kiválasztani — ossza azt meg öt barátjával, kérjen Ferenczót (a casinó szolgáltató) egy játék lejátszását ferblíj kártyát, próbálja számításomat gyakorlatilag és megfog győződni, hogy az a tömegtelen „sechserli” egy játékban mind egytől egyig a cassaba megyen.

— **Egán Ede országos tejjgazdasági felügyelő** a napokban városunkban időzött, hogy a hortobágyai felállítandó sajtgyár berendezésére a kellő utasítással ellátva a sajtgyárvezető elnökségét. A sajtgyár berendezése egyébaránt már folyamatban is van úgy hogy a rendszeres gyári kezelés már a tavaszon megkezdetik, a mikorra meg fog érkezni a ministerium által iderendelt sajtgyárak a jelek után itélve kilátás van rá, hogy a gyár termelése már az első évben oly nagy lesz, miszerint az egész ország figyelmét magára fogja vonni.

— **Elvesztett okmány.** Folyó hó 9-én d. e. egy a m. kir. József műegyetem gépész vizsgáló bizottságától 1872-ben kiadott képesítési bizonyítvány s egy a m. kelti vasút igazgatóságától kiállított, 1873-ról keltett szolgálati okmány elvesztett. Mindkettő Spelitz Henrik névre szóló. A becsületes megtaláló kéri, hogy azt akár a szerkesz-

tőség, akár a rendőrségnél adja be, a hol is illő jutalomban részesül.

— **Kabai papválasztási mozgalom** Mint kabai levelezőnk írja, az ottani egyház 32 évi békés nyugalma teljesen fel van zavarva, mióta a meghaldogult jó öreg Szabó Péter lelkészt sirba tették és a fölízgatott kedélyű hívek előtt felmerült a kérdések kérdése: kit válasszunk most már papnak? A pályázatokat f. hó 27-dikére kell benyújtani. Az eddigi jelekből következtetve nehéz feladat vár a kandidáló bizottságra. Harmincz-negyven pap és káplán pályázik a gazdag javadalmu (első osztályu) paróchiába, köztük sok érdemteljes férfi, mint Dávidházy János esperes pocsaji lelkész, a debreczeni egyházmegye derék esperestje, Nagy Lajos e tevékeny tanácsbíró lelkész, M. Pétercsöl. Csák Máté debreczeni egyik segéd lelkész. Amde még ez élénk verseny magában semmi nagyobb bajt nem vonna maga után. Az egyház — fájdalom, hogy csak kevés számú — mélyebb belátásu tagjai előtt könnyen veszedelmessé válhatót zivatart rejtj méhében azon sajtóságos körülmény, hogy a 6000 lelkész számláló gyülekezet — mint egy ember — a pályázati képességgel nem bír — és így nem is választható Bélyeky Lajos, régebben kabai segédlelkész mellett sorakozik, annyira, hogy másról hallani sem akar és érdekében a múlt héten egy négy tagu küldöttség ke-reste föl főtisztelendő püspök urat, 1200 választó egyháztag nevével ellátott kérvényt nyújtva be ő nagyságához, mellözven az illetékes hatóságok, az egyházmegyét. — Többen azon fenyegetéssel reménylik a törvény erejét megtörni, hogy az ó akaratuk keresztül nem vihetése esetén, vagy nazarénu-sokká lesznek, vagy nem járnak a templomba (?) Jól esik azonban hinnünk, hogy a szenvedélyeken győzedelmeskedni fog a józan értelem és az egyház nyugalma boldogságáért eljuttatja a hívek Bélyeky, a ki különben tudtára is adta a kabaiknak, hogy ő — tekintetbe véve a törvényeket — semmi esetre sem fog pályázni, és kérve-kérte az ő rajongva szerető kabaikat, hogy — úgy az ő, mint saját érdekében mellözze őt.

Finánczhaboru a főiskolában.

Szombati számunkban ilyezim alatt jelent meg egy közlemény, mely a főiskola udvarán lefolyt zavargásokról szólt. Tudósítónk az esemény lefolyásának elbeszélésében mindazt elmondta, a mit ott hallott; de távolról sem gondolhatta, hogy ennek valaki oly értelmet adhat, mintha abban a zavargás helyeslése foglaltatnék, a mi ellen — legalább a mi lapunk — tiltakozik.

Azért szives készséggel adunk helyet a következő soroknak, melyek közlésére felkértünk:

T. szerkesztő ur! Becsés lapjának f. évi 28. száma a „Fináncz haboru a főiskolában” című cikkében tüzetesen foglalkozik ama botránnyal, melynek e hó 8-án szünete a „vén collegium.” Miután ugy ezen cikk, mint a „Debreczen” 28. számában megjelent közlemény a valódi tényállást teljesen elferdítva adta elő, engedje meg, hogy ezt a valószínűleg megjelölés azoknak tudomására hozhassam, kik ezen eseményről ez említett cikkekben vettek tudomást.

A pénzügyorségnek huzamosabb idő óta tudomása volt arról, hogy a főiskola pinézije e város legaljasabb dohány csempészeinek haszonbérbe adva azoknak dohány raktárul szolgál - ez okból régen figyelemmel lett kísérve a collegium bejárata, míg végre e hó 8-án d. e. 12 órakor egy ismert dohány csempész azon pillanatban lett tartóztatva, midőn egy csomag dohánynyal a collegium kapuján kilépett, ezen csempész kihívólag szólította fel az őrséget, hogy kobozza el azt a dohányt is, a honnan ő ezt hozza, szivesen megmutatja az utat, — és az őrség a pénzügyi törv. és szabályok XX. füzet 143. §-ára támaszkodva, lehatolt az említett csempész vezetésé alatt a collegium pinézijébe és megtalálta az oda felhalmozott nagy mennyiségű dohányt. Az őrség egyik tagja rendőri fedezetért ment, az elkobzott dohány számára kocsit rendelt — bár zaj és lármá között — elszállította az elkobzott dohányt. Az ifjuság tüntetése csak gyerek zsigabog és zsigav volt, semmi más. A kő és sár dobálás gyerek kézből alig számba vehető valami. Az őrséget nem illette senki egyetlen ujjal sem, sár dobások érték ugyan, de ez nem szolgál okul arra, hogy az őrség higgadságáról megteledkezhetett volna.

Ez a valódi tényállás és mégis botránnyról beszél mindenki és az sajtóságos, hogy sokan mint például a „Debreczen” a botránny okozóul nem a büntetésre méltó cselekmény elkövetőit, hanem a pénzügyorséget és rendőrséget okozza, kik — szerinte — „jobban megválaszthatnák működésük szünetét”! más szóval, ovakodjanak a rend fenntartó a törvény szigorát alkalmazni ott, hol az feltűnést kelthetne, mert ily helyeken nem a büntelkötés, de annak felfedezése okozza a botránnyt!

Szabad legyen kérdeznem tehát, hogy hol itt a botránny? a pénzügyorség eljárásában-e, mely egy régen szemmel tartott és veszélyesen csempész fészket fedezett fel? vagy abban, hogy a főiskola pinézije csempészek fészkeül és tanjáruul szolgálhatott. Nem akarok gyanusítani senkit, mert a vizsgálat célja kideríteni azt, hogy kinek volt

joga a főiskola pinézijét haszonbér fizetése mellett csempészeknek bérbe adni? De nézetem szerint ennek megtörténte a valódi botránny!

Visszatérve becses lapjának említett közleményére, kijelentem, hogy nincs tudomásom arról, mintha Beér Kálmán városi alkapitány a neki tulajdonított parancsot adta volna, de ha tette, akkor (sajnos) nagyon kevés ismeri kötelességét, mert a ki törvényt hajt végre, ez nemesak hatósági közegek kötelezett, de minden loyális állam polgár-ségélyét követelheti.

A közvélemény ellenszenvé minden iránt, a mi törvénytér, valamint a jövedéki áthágások nagy száma, szomorú képe a nép-nevelés hiányának!

Ott hol a törvényt tisztelik, ily események elő sem fordulhatnak, mindaddig pedig míg a büntetők iránti rokonszenv nyíltan és szemérem nélkül fitogtatik, bizony-bizony mind a „Fináncz”, mind a „Mihaszna András”-okra ugy a kinstár, mint a társadalomnak nagy szüksége van.

A mi az említett közleményeknek gnyos és epés részét képezi, bátor vagyok kijelenteni, hogy a pénzügyőr, ki a hazát és államot szolgálja, és annak legfontosabb érdekeit védi, büszkén tekinthet szemébe a gnyvölődőknek és nyugodtan mondhatja Archimedes azon szavait „Noli turbare circulos meos.”

K. A.

Színház.

— **Örley Flóra** k. a. jutalom előadása volt szombaton. „Tempetői” került színi-re másodsor. A színház minden zugában zsu-folásig megtelt s a jutalmazottat a közönség hosszan tartó lelkesült tapsviharral üdvözölte. Két gyönyörű szép virágkoszorú és négy bokréta hullott lábához, melyet a jutalmazott alig győzött a szünni nem akaró éljenzés között megköszönni. — Az előadás most is összevágó volt, s a darab ezuttal nagyobb hatást keltett, mint az első előadások; a szereplők közül különösen Örley k. a. remekelt.

„A nagyapó” mulattatta tegnap a nagyszámú közönséget a színházban. A kacagató jelenetekben gazdag darab végig jövedvü derültségben tartotta a közönséget, — mely a szereplőket sok taps és kihívásokkal tüntette ki. Rónaszék inél jobb Nagy Jancsit még csak képzelné sem lehet, Németh kedélyes nagyapó volt. Kis Mihály szépen adta elő dalait, és a nők közül Halmainé és Kerecsányiné sok természetességgel és igazán elragadó kedvességgel játszottak.

Fenyéri Mór jutalomjátéka esütörtökön lesz, s ez alkalmából egy rendkívül mulatató kacagató vigjáték kerül színi-re, mely a: „Egy millió” címet viseli. Fenyérit felesleges a közönség figyelmébe ajánlanunk; ő a fiatal művésznemzedék egyik legtehetségesebb és legműveltebb tagja, a kinél a pártfogást senki jobban meg nem érdemli.

Barsay Luiza kisasszony a színtanoda nagytehetségű növendéke a napokban a budai várszínházban feltűnő sikert aratott. A fővársi hírlapok rendkívül dicsérik a kisasszony nagyraihivatott tehetségét, s oly mértékben halmozták el az előismerés legmélyebb hangjával, hogy szingagatónk lépéseket fog tenni, hogy a fiatal művésznőt tagjai sorába szerződtesse. Közlebb Barsay kisasszony valószínűleg vendégszerepelné fog színpadunkon, s ha itt is megvalósulnak a tehetségéről származó hírek, akkor szerződtetni is fog.

Szathmáról írja levelezőnk, hogy ott tegnap este került színi-re Karczag Vilmosnak „Gaduram felesége” című népszínműve. A czimszerepet László aszszony játszta az ő ösmert művészetével. A darab tejes sikert aratott, s a szereplőket a színi-telt ház nyílt jelenésekben is gyakran kitüntette zajos tetszésnyilatkozataival.

A nőegyleti közvacsora nyílt számadásai.

(Vége.)

Sesztina Lajosné ivén: saját adománya 1 csokoládé és 1 habortorta és 1 fehér kenyér; ifj. Rickl Antalné 1 sonkát; id. Rickl Antalné 1 pulykát. Szepeffy Antalné ivén: saját adománya 2 tál sonka. Simonffy Imréné ivén: Révész Bálintné és Simonffy Imréné közösen nagy tál Fogast. Spéry Tivadarné ivén: saját adománya 2 frt, Geiger Manoné 2 frt, Simonffy Sámuel 2 frt, Bekény Ottokárné 1 frt. Szallár Ferenczné ivén: saját adománya 2 tál kappan, Jeney Eszter 1 tál süteményt, Kovács Jánosné 1 tortát, Vilmányiné 1 tál kappan pecsenyét. Tikos Istvánné ivén: saját adománya 1 tál sonka, Horváth Tamásné 1 pulykát, egy üveg ecetet, 1 tál dinsztolt birsalmát, Abraham Lászlóné 1 tál sonkát, Király Józsefné 1 tál pecsenyét, Fráter Gyuláné 1 frt, Harsányi Jánosné 1 frt, Stenczinger Károlyné 2 frt, Huber Józsefné 1 frt, Konti Lajos 1 frt, Konti Zsuzsánna 1 frt, Klimó Aurélné 1 frt, Szikszay Józsefné 2 frtot.

Tóth Lajosné ivén: saját adománya 2 tál krém, Nemes Gáborné 1 tál pecsenyét és 1 tál tisztát. Varga Dalmy Teréz ivén: saját adománya 2 frt. Várady Imréné ivén: saját adománya 9 üveg befőtt, özv. Hegedűs

Istvánné 1 fehér czipót, Csóka Józsefné 1 tortát, Szalay Józsefné 1 tortát, Beke Klára 1 tortát, Pillmanné 1 kappan, Borbély Imréné 1 nagyüveg bort, Torday Gáborné 2 tál tésztát, Kulcsár Józsefné 1 sonkát, Harsányi Sándorné 1 tál kolbászt, Huszár Sándorné 1 frt. Aláírásokon kívül adományok: Balogh Imréné 1 tál sertés pecsenyét, Falk Ganzler Eugénia 6 üveg bort, Paksy Imréné 2 tortát, Klobusiczy Istvánné 1 tál pulyka pecsenyét és 1 tál indyánert, Gerzon Ödönné 1 tál sonkát, Serli Edéné 1 tortát, Nadányi Sándorné 1 tortát, Rothschnek V. Emilné indiánereket, Szabó Gáborné 1 tortát, Házelmayer Elisz 1 tál galantint és 2 tál zuzcot, André és Szabó 4 üveg francia pezsgőt. A közvacsora estélyen működő urnók és kisasszonyok és működésük eredményét következő. Borraivalót gyűjtötték: Szarvasy Erzsike 17 frt, 80 kr, Pallay Gizella 45 frt, 50 kr, Konti Mili és Göttl Anna 1 drb 10 francos arany és 28 frt, 85 kr, Szabó Emma 15 frt, 45 kr, N. N. 20 kr, Nemes Ilona 1 cs. kir. aranyat és 37 frt, 10 kr, Orsoz Ida 30 frt, Geréby Gizella 8 frt, 10, Balogh Ilona és Erzsike 18 frt, 80 kr, Révész Gizella 22.50 Falk Lajosné 18 frt, Sesztira Ilona 36 frt, Marjalaky Piroka és Emma 20 frt, 20 kr, Tikos Anna 10 frt, Szunyoghy Sándorné 18 frt, 20 kr, Lengyel Ilonka 30 frt, Kronbecher Zseni 14 frt. A virág árudából: Hegedűs Irma 50 frt.

Az étel sátrakból: Ormódy Lajosné 12 frt, 70 kr, Szepeffy Antalné és Varga Ferenczné 16 frt, 10 kr, Legányi Gyuláné és Márk Pálné 9 frt, Rothschnek V. Emilné és Tikos Istvánné 25 frt, 80 kr, Kaifka Róza és Kapos Gáborné csemegékből 11 frt, 20 kr, Thea és kávé sátrából: Máyer Emilné és Géresi Kálmáné 40 frt, 5 kr. Bor sátrából: Ferenczy Aladárné, Ferenczy Elekúé és Tegledy Szeréna 205 frt, 94 kr, Czukraszadából: Szabó Kálmáné, Fráter Erzsike, Szabó Veron, Csanak Ilona és Tikos Mari 97 frt, Szivar árudából: Béressy Gizella, Klobusiczy Mariska és Orbán Jolán 164 frt, 7 kr. Végül, a nagyobb kiadásoknál a következő fölemlítésre méltó leendődek tetteket: Házelmayer István 30 frt, Vági Sámuel 10 frt, Szatmáry Péter 5 frt 7 kr, Major Istvánné 1 frtot engedtek.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest febr. 11. A képviselőház mai ülésén elhatározottat, hogy Cziráky elhunyt fölött a képviselőház fájdalmas részvételt jegyzőkönyvileg nyilvánítja. — A pénzügyi bizottság jelentései a szegedi laktanya építésére szükséges póthitel és a Ludovikaakadémia tárgyában tudomásul vétettek.

Budapest febr. 11. A Kisfaludy társaság tegnap mint Kisfaludy Károly születése évfordulójának vasárnapján tartotta meg a. m. t. akadémia dísztermében harminczhetedik ünnepélyes közülést, melyen a társaság alapítói, pártolói s a magyar szépirodalom barátjai nagyszámmal jelentek meg. A közülésen Szász Károly m. elnök tartotta megnyitó beszédét, Csiky Gergely m. titkár felolvasta jelentését a társaság lefolyt évről. Beóthy Zsolt r. t.: emlékbeszédet mondott Greguss Agost fölött, aztán következtek Szász Béla, Mikszáth Kálmán és Gyula Pál felolvasásai. — Délben bankett volt.

London febr. 11. Cetevayo halálhíré megérősítik.

Várna febr. 11. Kréta szigetén a fölkelés kitört. A porta ötezer katonát küldött a szigetre.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VI Bérlet Kedd fdb. 12. 19. szám.

Tempetői.

Operette 3 felv.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértesi Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

IGÉBVÉNYEK,

3% osztr. földhitel sorsjegy

február 15-iki húzására

főnyeremény 50,000 frt.

1 frt 50 kr. bélyeggel együtt.

Magy. veres sorsjegyek

főnyeremény 50.000 frt.

húzás május 1-én

napifolyam

az ipar-egyesületi takarékn és hitel intézetnél.

Február 15-én
egy
földhifelintézet
igérvényre
1 frt 50 krért
50.000 forint
nyerhető.

Postautalvány által beküldendő 1 frt 65 kr. és az igérvény ajánlva fog beküldetni.

AZ ALÁÍRÁS

a budapest pécsi vasuti elsőbbségi kötvényekre fényesen sikerült. Körülbelül 7 millió név értékű kötvény volt aláírásra feltéve és körülbelül 200 millió névérték jegyeztetett. Világosabban mint e számok nem képes semmi az osztrák-magyar pénzpiac helyzetét illusztrálni E roppant tuljegyzés azonban egyszersmind intésül szolgálhat a Rothschild hitelintézet consortiumnak a járadék conversio műveletének minél előbbi keresztülvitelére. A pillanat nagyon kedvező: az európai béke hosszú időtartama van biztosítva a pénz bő és olcsó. A hír hogy Rothschild hétfőn 80 millió járadékot fog a kormánytól átvenni, hitelre talált és a midőn még Rothschild ügynökei által 4%-os magyar aranyjáradékot vásároltatott a piac színezeté el volt döntve daczára annak, hogy Páris és Berlinből lanyhább árfolyamok sürgönyöztek.

Szenvedélytelenül megtekintve az előfordultakat világos, hogy a legnagyobb eszben minden előkészület megtétele a 6%-os magyar aranyjáradék conversiojának véglegesítésére és erre hivatkozva bátorodom a nagyérdemű közönséget tiszteletteljesen felhívni a jelenleg még alacsony árfolyamokat megvásárlásra felhasználni és nem addig várni míg az árfolyamok jóval felemelkedtek. Ajánlom a 4%-os magyar aranyjáradék, 5%-os magyar papírjáradék, osztrák hitelrészvények és magyar hitelrészvények mielőbbi megvételét.

Bővebb értesítés levélileg avagy sürgönyileg szívesen adatik.

Fedezet 25 részvény után 250 frt, 5000 frt járadék után 100 frt.

Sürgönczime: **BRANDL ARNOLD** bank és váltó üzlete. Iroda: **Ferencz-József-tér 3.**

Márczius 1-én
egy
1864-iki
igérvényre
4 frt 50 krért
150.000 forint
nyerhető.

Postautalvány által beküldendő 4 frt 65 kr. és az igérvény ajánlva fog beküldetni.

KWIZDA

köszvény elleni folyadék.

Eyek óta kipróbált kitűnő szer köszvény, csusz, és idegbántalmak ellen. Valamint jelesnek bizonyult a

vezérvény. fészamodások, az izmok és idegek feszessége, véraláfutások, zuzódások, a bőr érzéketlenége, továbbá a helyi görcsök (lábkra-görcs, idegfájdalmak s hosszabb ideig tartó bekötések által származott daganatok ellen; főként pedig nagyobb fáradságok és gyaloglások előtti és utáni erősödésre, stb. valamint aggkorban beállott erőletlenedésnél.

Valódi minőségben a következő czégeknél:

DEBRECZENBEN nagyban Geréby Fülöp-nél, kieszinyben Dr. Rotzneck V. Emil gyógyszerteráiban és Riekl J. Zelmónál; Nagyváradon Janky Antal, Kiss Sámuel és Wurst Ferencz-nél, Miskolcon: Dr. Csorba István, Dr. Csáthy Gyula, Ujházy Kálmán és Mahr Károlynál, Nyíregyházán: Szopko Adolfnál és Szolnokon: Horánszky és Kecskény Tódor gyógyszerteráiban.

Főraktár **KWIZDA FERENCZ JÁNOS**,

cs. kir. udv. száll. és kerületi gyógyszerésznél. **Korneuburgban.**

Ára egy üvegnek 1 frt o. é.

Ezenkívül a koronaországnak valamennyi város és mezővárosában léteznek raktárak, melyek időnként a vidéki lapok útján közhírré tételnek.

Szíves figyelembe vétel végett. Ezen készítmény vásárlásánál kérjük a t. cz. közönséget, mindenkor határozottan Kwizda-féle készítmény folyadékát kérni s ügyelni, hogy az egyes üvegek, mint szinte a dobozok is mindenkor a fentebbi védjeggyel el legyenek látva.

Statistika!

Azon betegségek melyeknél a malátakészítmények, Hoff János féle rendszer, használtattak a következők: köhögés, légső esz, tüdőszoradás, altesti bántalmak, elerőtlenedés, ideg, láz, vérszegénység, emésztési bántalmak. — A használtabb készítmények, malátakivonat, egészségi sör, malátacokoládé, koncentrált malátakivonat, malátamell-cukorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és rendszere szerint.

SZENVEDŐKNEK becses figyelmébe.

Ezen kik már veszte voltak, ezen gyógyhatásos szernek köszöhetik életüket s örövendenek annak.

Nyilvános köszönőirat.

Egyáltalában a hirdetésekben igen kevés bizalommal lévén, nagyon csekély reménnyel kezdtem el az ön malátakészítményeinek a használatát. De képzelve el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János féle koncentrált malátakivonatának használatát után már hónapok óta elvesztett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges a milyen ezelőtt még sohasem volt, a köhögés mely folyton gyötört el mult s már hála istennek egészséges vagyok! Hála köszönetem érte!

Babocsa, febr. 22.

STEINER DÁVID.

HOFF János legtöbb fejedelmek udv. szállítója es. kir. tan. arany koronás érdemkereszt, porosz és német rendek lovagjának, Bécs. Graben Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönőirat.

Tek. ur! Ön kitűnő malátakivonati-egészségi sörre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegséget óta pontosan használok, visszanyertem erőmet. Mellékelve küldök 14 frt 60 kr. további 28 palack malátakivonati sörrel. Szeben, április 1882.

TANGL VILMA.

Magas elismerések a Hoff János-féle malátakivonatnak, császárok, királyok é hercegek által.

I. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata.” Ferencz József osztrák császár „örömmel tiltatom önt ki.” A szász király: „a királyné anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.” A meklenburg-svevini nagyherceg: „elismerésemet.”

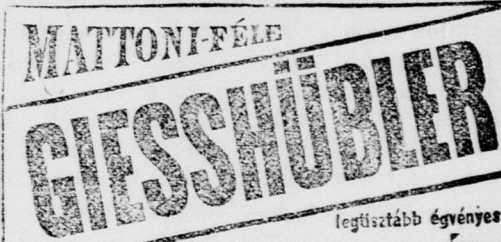
Hivatalos gyógyjelentés.

Csász. kir. szab. központi bizottság, stb. Flensburg. A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör egészen kitűnő erősítő szernek bizonyult.

Witige őrnagy, a porosz kóroda képviselője.

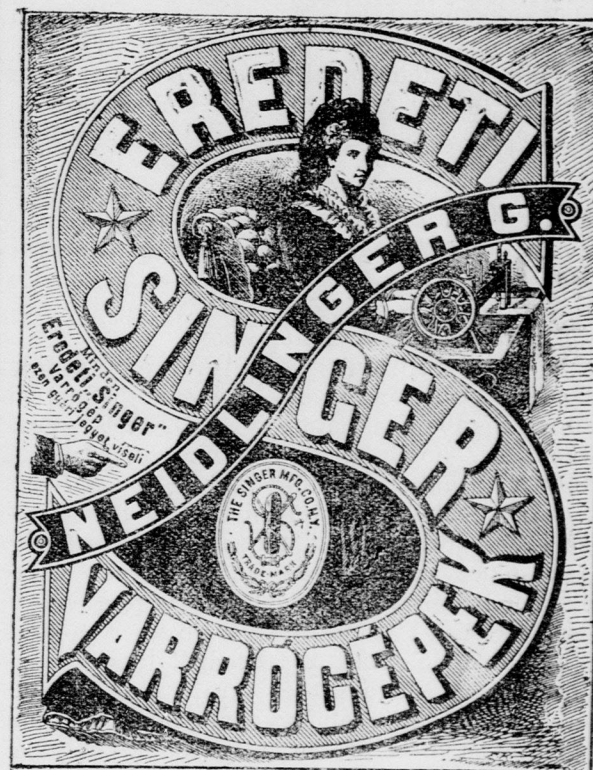
Árak: Malátakivonat egészségi sör 1 palack 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal. 14,60 frt. 58 pal. 30 fr. 1/2 kilo malátacokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Malátacukorkák I. zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermekek táplálata liszt 1 frt. Egy malátacokoládé 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó malátacukorkák kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Főraktár **Debreczen**: **Csanak József** fűszerk., továbbá **Riekl József** Zelmos és **Geréby Fülöp** uraknál. Nyíregyháza: **Koranyi Imre** gyógy. Nagyvárad: **Janky Antal**. Nagy-Károly: **Ujházy István**, **Kaufmann Jakab**. N.-Bánya: **Hj. Orosz István**. Szatmár: **Jakó Mihály**. Zilah: **özv. Weisz Sámuel**. H. Böszörmény: **Dengyel László** továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerteráiban.

legjobb asztali- és üdítő ital, kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

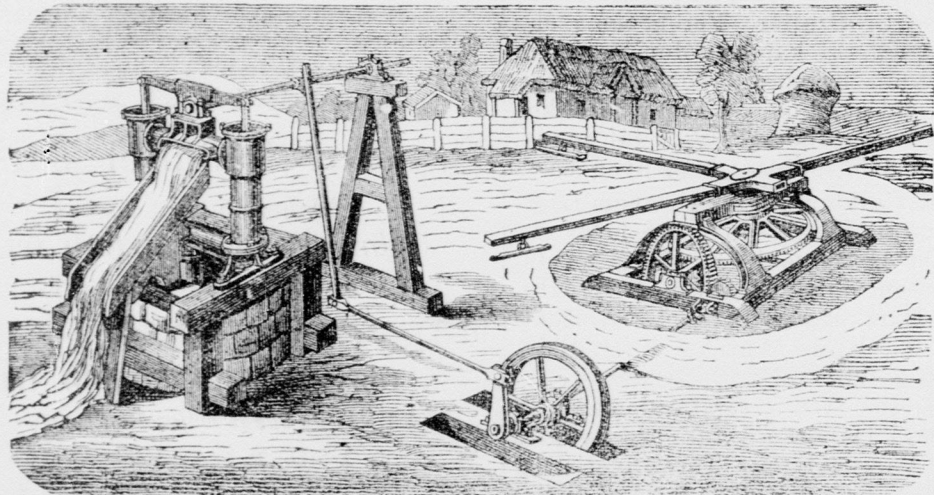

Debreczenben valódiak egyedül **Neidlinger G-nél piacz-utcza 2145. sz.** Eladás 1 frt heti részlet, alapos oktatás ingyen, 5 évi jótállás mellett. Mindennemű régi varrógép fizetés gyanánt elváltatik. Minden más varrógép, mely itt mások által Singer név alatt árusítottik el az eredeti Singer gépek utánozmánya.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára, harang és ércöntődéje. BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elváltat teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánkozik

KÖZ és MAGÁN-FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes űrszékek

felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes arlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomtatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában. Piacz, SIMONFFY-ház.

Szerkesztő

Piacz, SIMONFFY-ház

HÍR

előzetes pénzes
valamint a
minden közl

Bérmertelen l

XI. év

A debr

(*) M
dést fog a
ugyan e ké
lán számba
asztán a „t.
tözik, hogy
ról, s aztán
megelőzőleg
detét veszi
kedés. A k
a vezérczi
adóérti jajg
tismus, rea
tudja még
dag a fanta

És fol
A füg
lasztó kerü
hogy szerv
pártokat ne
semmi körü
got renet
vezkedésre
igy a s z
szüksége

A sze
készületek
jogosultság
oly termés
most lesz
janak kap
osztást ide
között már
az utóbbi
selőházi vi
ből azt lel
lasztások i
helyenként
duljanak e
tömörülésé

A „Debr

Hogy tette

Hetek
napok lette
csak igaza
nak a fiatal
Nem á
hogy egysz
czal, tánto
sárosan, be
s a kis ö
asztalra és

— Itt
Az an
log Mihály
dökeit s mi
hogy mi tő
a kérdést i

— Há
vagy?
Az ne
tat összekö

— Lá
uram, hátra
velyk újját
hallani aka
— Ha
szegényt,
hogy halás

Ey sz
de Balog m
mordul:
— Eld
Elkergetett
— Elj
— Bal
ráczojja sz
— Elj